

LBRIS

We know
books

Papa-Dimitrie Gagastathis

Omul lui Dumnezeu

1902-1975

**Viața, minunile și povățuirile duhovnicești
ale unui simplu preot de țară
din zilele noastre**

Trad. din lb. engleză de
prof. Paul Bălan

Editura EVANGHELISMOS
București, 2022

Prefață.....	9
Scurtă notă biografică.....	11
Însemnări autobiografice	14
Minunata istorisire a vieții lui Papa-Dimitrie preluată din scrierile sale	23
Anii întunecați: 1942-1949.....	23
Anii de după război.....	68
Diferite întâmplări din viața Părintelui Dimitrie Gagastathis	109
Rugăciuni alcătuite de Părintele Dimitrie	129
Spicuri din scrierile Părintelui Dimitrie	133
Cuvinte ale unor părinți duhovnicești despre Papa-Dimitrie.....	153
În loc de Epilog.....	171
La editura noastră au apărut	187

Minunata istorisire a vieții lui
Papa Dimitrie¹
preluată din scrierile sale

Anii întunecați: 1942-1949

În timpul anilor întunecați ai ocupației italo-germane și ai războiului civil, am învățat – slavă Domnului! – faptul că, pentru cei ce cred cu o inimă curată, credința noastră este vie.

Eliberarea a 24 de oameni

În timpul anilor de ocupație italiană, într-o duminică din luna februarie a anului 1942, la sfârșitul Dumnezeieștii Liturghii, armata italiană a sosit în satul meu, dând ordin ca toți cei ce aveau arme să le predea. Strânsesem deja toate armele și le-am predat celor însărcinați cu recepția lor. Au venit încă o dată cerând din nou arme. Între timp au arestat 24 de oameni și i-au pregătit pentru execuție. Satul a fost cuprins de panică din cauza nenorocirii ce plutea în aer. Nu exista vreo nădejde de scăpare.

¹*Papa* este forma colocvială pentru termenul de *preot* în limba greacă.

Ne-am predat cu totul în grija lui Dumnezeu. Am alergat de îndată la Biserica Sfinților Arhangheli – locul în care ei săvârșiseră nenumărate minuni. Am căzut în genunchi și i-am rugat cu lacrimi fierbinți, din adâncul inimii, să facă îndată o minune pentru a-i salva pe cei 24 de oameni. Nici măcar nu-mi amintesc ceea ce am spus în rugăciunea mea.

Am simțit doar faptul că Sfinții Arhangheli vor lua totul sub ocrotirea lor. M-am dus într-un suflet la ofițerul italian, în vreme ce convoiul cu cei arestați se îndrepta spre Golgota pregătită lor, și i-am spus: „Declar pe proprie răspundere faptul că ei n-au nici o armă!” Ofițerul s-a oprit de îndată ce m-a văzut. M-a salutat și a spus: „Vom face tot ceea ce dorește părintele!” Atunci i-am zis: „Vă rog, dacă este cu putință, să-i eliberați pe cei 24 de oameni. Sunt nevinovați!” A fost de acord. „De dragul părintelui vostru, vă cruț viața!” Bucuria lor și a mea întrecea orice limită! Vedeți câtă putere are rugăciunea? Domnul spune: *Cereți și vi se va da; căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide. (Mt. 7, 7)*

„Aceasta este calea adevărată a Domnului!”

Pe data de 22 februarie 1943 forțele de gherilă (pro comuniste) au sosit în sat cu sloganuri patriotice. La început făceau pe sfinții pentru a-i atrage pe toți la ei. Erau *lupi în piei de oaie*. Am fost și eu înșelat și i-am

urmat. Le-am oferit hrană, îmbrăcăminte, etc. Însă, chiar din prima clipă când am început să-i susțin, am simțit cum Biserica Sfinților Arhangheli nu mă mai primea. Atunci când mă aflu înăuntrul ei, aveam sentimentul că ceva mă silea să plec îndată de acolo, de parcă cineva m-ar fi alungat. Mi-am dat seama că păcătuisem și că eram pedepsit pentru aceasta. I-am rugat pe Sfinții Arhangheli să mă ușureze. Într-o duminică, în timp ce slujeam, înainte de Doxologie, mi-a trecut prin minte gândul că Biserica era amenințată de comunism și că eu urma să fiu jertfit pentru ea, după cuvântul *Evangheliei*: *Îmi pun sufletul pentru oile Mele.* (In. 10, 11) M-am hotărât să predic împotriva comunismului. La sfârșitul Sfintei Liturghii, m-am dus la icoana Sfinților Arhangheli și i-am rugat să mă sprijine în marea luptă pe care eram pe punctul de a o începe. Teama m-a părăsit îndată.

În noaptea aceea, am visat doi ofițeri greci, îmbrăcați în haine strălucitoare, care mi-au adus câteva pâini și mi-au spus: „Nu te teme! Suntem de partea ta. Nimic rău nu ți se va întâmpla. Iată, ia aceste pâini, căci ai de făcut un drum lung – un drum dur, aspru și inevitabil. Aceasta este, fără-ndoială, calea spre victorie, dar va dura ceva timp până să o dobândești. În fiecare primejdie vom fi alături de tine. Aceasta este adevărata cale a Domnului!”

De atunci înainte m-am hotărât să afirm neclintit faptul că comuniștii erau vrăjmașii Bisericii, ai Patriei

și ai Familiei. Eu să mă lepăd de Hristos? Niciodată! M-au chemat de trei ori la interogatoriu. Voiau să mă facă să mă răzgândesc și să mă reducă la tăcere, așa cum reușiseră cu ceilalți preoți din eparhia noastră. Dar am rămas ferm pe poziție și m-am rugat Sfinților Arhangheli să mă ajute să-mi îndeplinesc misiunea. Nu am semnat declarația pe care mi-o dăduseră. „Voi muri la datorie”, am spus eu.

Domnul mă cheamă la mucenicie

Atunci când și-au dat seama că nu mă voi răzgândi, l-au obligat pe Preasfințitul Ioachim de Kozani să emită un decret, în septembrie 1943, prin care eram de două ori condamnat la moarte. Eram un mare obstacol în calea lor. Pur și simplu nu puteau face nimic în sat din cauza mea. Toți enoriașii mă ascultau fiindcă, în orice situație grea, eu eram cel dintâi care-i ajutam în pericole și făceam tot ceea ce îmi stătea în putință ca să-i scap. Episcopul și-a trimis arhimandritul, pe papa Cosma, dimpreună cu cinci gherile ca să mă scoată din calea lor. Aceștia au venit după mine pe data de 1 octombrie 1943.

Era o zi de vineri. Eram în pădure și spărgeam lemne pentru familia mea. Pe drumul de întoarcere spre casă, la marginea satului, m-am simțit în primejdie.

M-am dus direct acasă. Preoteasa mătura pridvorul. I-am spus că mă pândește o nenorocire. Mi-a zis că mă căutase un preot. Am alergat de îndată la icoana Sfinților Arhangheli și i-am rugat să nu-i îngăduie preotului să-și împlinească voile.

Nimeni nu s-a arătat în noaptea aceea. Am rămas acasă în așteptare. În dimineața următoare, cam pe la ora 10.00, un ofițer de gherilă, escortat de două persoane, au venit să mă ia. Mi-am deschis inima către ei, spunându-le: „Știi foarte bine ce mă așteaptă. Vă rog să mai așteptați puțin, mă întorc imediat.” Am aprins o candelă la iconostas și am cântat câteva imne: „Toată suflarea să laude numele tău, pe tine, cea plină de har...”, etc. După aceea, le-am chemat pe preteasă și pe cele patru fiice ale mele și le-am spus câteva cuvinte de mângâiere: „Ei bine, pornesc pe drumul muceniciei. Domnul mă cheamă. *Fie Numele Domnului binecuvântat!* Voi fi martirizat pentru Biserică.” Despărțirea era atât de dureroasă, încât nu poate fi descrisă în cuvinte. Profund emoționat, am plecat la locul execuției.

Salvat de la execuție

Pe drum, am cerut să mi se acorde zece minute pentru a mă duce la Sfinții Arhangheli. Voiam să mă rog la icoana lor pentru ultima dată și să-mi iau rămas

bun de la ei. Mi-au împlinit rugămintea și m-au așteptat afară. Am intrat în biserică, am căzut în genunchi înaintea icoanelor și, din adâncul sufletului, m-am rugat Sfinților Arhangheli cu următoarele cuvinte: „Dacă nu mi-a sosit ceasul, scăpați-mă prin orice mijloc! Însă, dacă Domnul mă cheamă la mucenicie, fie Numele Domnului binecuvântat! Rugați-vă Lui pentru iertarea păcatelor mele! Căci om fiind, am păcătuit fie cu fapta, fie cu cuvântul.” De îndată ce am început să cânt „Binecuvântat este Dumnezeu nostru...”, am auzit o trosnitură puternică la iconostas, iar icoana Sfinților Arhangheli s-a clătinat de parcă mi-ar fi spus: „Nu te teme, suntem alături de tine!” Nu-mi amintesc ce am zis; eram uimit. Mi-am făcut curaj și am ieșit afară, dar nu am mai văzut pe nimeni. Tot satul era în fierbere, toți erau într-o teribilă agitație. Nemții sosiseră ca din senin și își fixaseră avanposturile la marginea satului. Gherilele dispăruseră.

Atunci am strigat: *Să Se scoale Dumnezeu și să se risipească vrăjmașii Lui și să fugă de la fața Lui cei ce-L urăsc pe El. (Ps. 67, 1)*

Alungarea nemților

M-am întors în Biserica Sfinților Arhangheli ca să le mulțumesc pentru salvarea mea. Dar i-am mai rugat să-i îmblânzească pe nemți, astfel încât nimeni să nu sufere vreun rău. Nemții au intrat în sat. Le-am ieșit în întâmpinare „fără teamă sau părtinire” și le-am spus că satul era „în regulă” și că nu adăpostea vreo gherilă. „Oamenii sunt ignoranți. Se sperie ușor, așa că au plecat”, le-am spus nemților. „Nu-i băgați în seamă. Voi reprezentați o națiune puternică și educată. Noi așteptăm ceva deosebit și mai bun de la voi.” Aceste cuvinte i-au impresionat pe nemți, care au plecat fără să facă vreo tulburare.

Duminică dimineața am bătut clopotele bisericii. Toți cei care știau despre execuția mea au rămas uimiți: „Mai trăiește încă nebunul acela?” Mă socoteau idiot fiindcă nu-i urmasem în faptele lor cele rele. Dar eu am continuat să afirm cu glas tare: „Comunismul desființează Biserica, Familia și Patria”; *Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați! și Auziți până la marginile pământului... căci cu noi este Dumnezeu.* (Is. 8, 9-10)

Condamnarea la moarte

În duminica aceea, membrii Partidului Comunist din Trikala s-au întrunit în satul vecin și m-au condamnat la moarte. Aflând aceasta, m-am rugat Sfinților Arhangheli să mă ajute și să mă susțină după voia lor. Mi-am adunat încă o dată familia, mi-am luat rămas bun de la toți, apoi am plecat la Episcopia din Trikala. Aici cineva m-a pus în legătură cu armata naționalistă. Aceștia le-am spus, fără tăgadă, că singura armă a unui preot este Sfânta Crucea. Ei voiau să mă trimită cu avionul la guvernul elen din Orientul Mijlociu. Aveau de gând ca, în acest chip, să demonstreze faptul că gherilele persecutau clerul, în timp ce ei îmi veniseră în ajutor și astfel să dobândească galoane pentru ei și slavă pentru mine. Le-am spus: „Dați-mi voie să mă rog diseară și mâine vă voi spune hotărârea mea.”

După ce m-am rugat, m-am hotărât să nu plec. „Nu trebuie să-mi părăsesc turma duhovnicească și Biserica Sfinților Arhangheli”, mi-am zis în sinea mea. „Indiferent dacă trebuie să pățimesc chinuri și suferințe, voi rămâne aici cu Hristos și nu cu «chrysos» (cu aurul).”² În acea noapte, mi s-au arătat în vis trei ofițeri strălucitori, care mi-au zis următoarele: „Stai liniștit!

²Joc de cuvinte. (n. red.)

Vor veni nemții, dar nu vor vătăma pe nimeni. Suntem de partea ta. Ai de parcurs un drum lung și greu, dar nu te teme, căci vei birui!”

Trecând prin fața mitralierei

Într-o noapte, la câteva zile mai târziu după această întâmplare, gherilele comuniste au încercuit satul. Maiorul armatei naționaliste și-a trimis oamenii și ne-am înțeles cu toții să ne întâlnim pe munte, desigur, dacă v-a fi cu putință să ajungem acolo.

M-am rugat Sfinților Arhangheli din adâncul inimii să facă de îndată o minune cu mine și să mă izbăvească. Am trecut prin fața unui avanpost al unei gherile. Tocmai montaseră o mitralieră. I-am salutat, iar ei m-au lăsat să merg mai departe! Multumesc, Doamne, Dumnezeule Cel Viu! Credința noastră este adevărată! *Dacă Dumnezeu e pentru noi, cine este împotriva noastră?* (Rom. 8, 31)

Salvat de lupi

Ajuns pe munte, l-am întâlnit pe maior și pe alți câțiva oameni. Am stat acolo toată noaptea, fără să gustăm măcar o bucățică de pâine. În dimineața

următoare – era duminică – ne-am îndreptat către un sat unde se afla armata naționalistă. Pe drum ne-am întâlnit cu doi muzicanți ambulanți. Cu toții am fost de părere să nu-i lăsăm să plece ca nu cumva să ne trădeze, însă maiorul le-a dat drumul. Ei bine, aceștia au informat gherilele, care au venit ca să ne aresteze. Am fugit toți în pădure.

Pentru a evita focul inamicului, m-am rostogolit ca un pepene. Umblând prin pădure câteva ceasuri, ne-am întâlnit cu un sublocotenent și cu un jandarm. Am făgăduit ca, pentru dragostea lui Hristos, să nu ne predăm inamicului. Ne-am îndreptat spre satul meu. Noaptea am auzit lupii urlând. O haită întreagă venea după noi. Din adâncul inimii I-am rugat pe Hristos, pe Maica Domnului și pe Sfinții Arhangheli să ne ajute. Deodată, am văzut un om necunoscut care mergea în jurul haitei, întorcând-o din drum. Am rămas nemișcați, dar și foarte fericiți de minunata noastră salvare.

„Trebuie să ne întoarcem și să murim cu el!”

Luni am umblat toată ziua. Ne aflam într-o stare foarte proastă. Foamea, teama și epuizarea ne chinuiau. Peste toate acestea, mai și ploua fără oprire. Am ajuns